

॥१७॥ वानरीकृतं वानररूपनिर्मितरूपमिवकृतं ॥१८॥१९॥ राक्षसराजयोधरूपाणि रक्षांसीत्यर्थः ॥१००॥ अनटमानः ॥ कतक० ॥३८॥ इतिश्रीरामाभि०वा०यु०
एकचत्वारिंशःसर्गः ॥ ४१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ततइति ॥ १ ॥ विधानं द्वाराणांरक्षाविधानमित्यर्थः ॥ २ ॥ ३ ॥ कपिलीकृतां कपिलवर्णवत्सदृशीक

राक्षसाविस्मयंजग्मुस्त्रासंजग्मुस्तथापरे ॥ अपरेसमरेहर्षाद्धर्षमेवोपपेदिरे ॥ १७॥ कृत्स्नंहिकपिभिर्व्याप्तं प्राकारपरिखांतरं ॥ ददृशूरा
क्षसादीनाः प्राकारं वानरीकृतं ॥ १८॥ हाहाकारमकुर्वंतराक्षसाभयमागताः ॥ १९॥ तस्मिन्महाभीषणके प्रवृत्ते कोलाहले राक्षसराजयो
धाः ॥ प्रगृह्य रक्षांसि महायुधानियुगांतवाता इव संविचेरुः ॥ १००॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० यु० एकचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४१ ॥ ॥ ७३ ॥
ततस्ते राक्षसास्तत्र गत्वा रावणमंदिरं ॥ न्यवेदयन्पुरीं रुद्रां रामेण ॥ १ ॥ रुद्रांतु नगरीं श्रुत्वा जातक्रोधो निशाचरः ॥ विधानं द्वि
गुणं श्रुत्वा प्रासादं चाप्यरोहत ॥ २ ॥ सददर्शावृतां लंकां सशैलवनकाननां ॥ असंख्येयैर्हरिगणैः सर्वतो युद्धकांक्षिभिः ॥ ३ ॥ सदृष्ट्वा वान
रैः सर्वैर्वसुधां कपिलीकृतां ॥ कथं क्षपयितव्यास्युरिति चिंतापरो भवत् ॥ ४ ॥ सचिंतयित्वा सुचिरं धैर्यमालंब्य रावणः ॥ राघवं हरिपूयांश्च
ददर्शयतलोचनः ॥ ५ ॥ राघवः सहसैन्येन मुदितो नामपुपुवे ॥ लंकां ददर्श गुप्तं वै सर्वतो राक्षसैर्वृतां ॥ ६ ॥ दृष्ट्वा दाशरथिर्लंकां चित्र
ध्वजपताकिनीं ॥ जगाम मनसा सीतां दूयमानेन चेतसा ॥ ७ ॥ अत्र सामृगशावाक्षीमल्लते जनकात्मजा ॥ पीड्यते शोकसंतप्ता कृशा
स्थंडिलशायिनी ॥ ८ ॥ निपीड्यमानां धर्मात्मा वै देही मनुचिंतयन् ॥ क्षिप्रमाज्ञापयद्रामो वानरान्द्विषतां वधे ॥ ९ ॥ एवमुक्ते तु वचसि
रामेणाक्लिष्टकर्मणा ॥ संघर्षमाणाः पुवगाः सिंहनादैरपूरयन् ॥ १० ॥ तां ॥ ४ ॥ ५ ॥ मुदितः पुपुवे नामशब्दो वाक्यालंकारे ॥ प्राकारसमी
पमितिशेषः ॥ रामाधिकृतवानरपुवनं रामे उपचर्यते ॥ ६ ॥ मनसा जगाम सस्मार ॥ ७ ॥ मल्लते मन्निमित्तं शोकसंतप्तापि पीड्यते मदर्थं रामस्यैवं महाक्लेशो जायत इति खिन्ना
भवतीत्यर्थः ॥ ८ ॥ निपीड्यमानां उक्तीत्येतिशेषः ॥ आज्ञापयत् आज्ञप्तवान् ॥ ९ ॥ संघर्षमाणाः अग्नेभ्यो वितुं परस्परं स्पर्धमानाः ॥ १० ॥